

VESTITORUL

ORGAN AL EPARHIEI ROMÂNE UNITE DE ORADEA ȘI REVISTĂ DE CULTURĂ RELIGIOASĂ

Redacția și Administrația :
Parcul Ștefan cel Mare No. 8.

Apare
la 1 și la 15 a fiecărei luni

ABONAMENT:
Parohiile : 200 Le
Particularii: 160 Le
Membrii Agrului 100 Le

PARTEA OFICIALĂ

No. 3278/1938.

Necrolog.

Cu durere comunicăm Ven. Cler diecezan, că preotul On. Alexandru Safirescu administrator parohial în Plopiș, în ziua de 28 Iulie 1938 a repaosat în Domnul în anul al 47-lea al etății și al 10-lea al preoției sale.

Frățiile Voastre pentru odihna sufletului repaosatului în Hristos Frate veți aduce la altarul Domnului sufragiile pii îndatinat.

În veci pomenirea lui!
Oradea, 30 Iulie 1938.

No. 3244/1938.

Concurs la Sf. Teologie.

Primiriile la Sf. Teologie în acest an se vor face în ziua de 22 August crt.

Cererile se vor înainta acestui Ordinariat până la 20 August crt. însoțite de următoarele documente :

1. Extras de botez (dela preot).
2. Diploma de bacalaureat.
3. Extras de naștere dela ofițerul stării civile.
4. Certificat de moralitate dela preotul propriu, care certificat va cuprinde și informațiuni despre familia părinților candidatului.
5. Certificat de moralitate dela catehetul care i-a predat candidatului religia în ultima clasă de liceu.

CertIFICATELE de sub 4 și 5. se vor trimite direct Ordinariatului, sau se vor da aspirantului în plic închis și sigilat.

Taxa de întreținere în Seminar va fi 4000 Lei și se va plăti în două rate: la începutul anului școlar și la 1 Februarie

Toți aspiranții în ziua de 22 August crt. la orele 8 dim. se vor prezenta la Seminarul teologic din Oradea, unde vor fi vizitați din partea medicului.

Frații preoți cele de mai sus le vor publica tine-

rilor cu chemare la Preoție și cu pregătirea recerută, îndemnându-i să se dedice slujbei Domnului.

Oradea, Șed. Cons. din 28 Iulie 1938.

No. 3219/1938.

Concurs la parohii vacante.

Cu termenul de 1 Septembrie crt. se publică concurs la următoarele parohii vacante :

1. Chioag (protopopiatul Marghitei), devenită vacantă prin transferarea On. lui **Aurel Lazar** la *Vezendiu*.
2. Pișcari (protopopiatul Carei), care devine vacantă prin trecerea la pensiuine a On. lui **Iosif Mihalca**.

Oradea, 27 Iulie 1938.

No. 3243/1938.

Catedră vacantă la liceul de băieți din Beiuș.

Catedra de desen dela liceul nostru de băieți din Beiuș în urma trecerii la pensie a d-lui profesor Ioan Bușiția se publică vacantă.

Numirea la această catedră se va face în condițiunile prescise de Art. 10 din Legea referitoare la școlile secundare confesionale române și publicate în circulara noastră No. 2713/1938.

Cererile se vor înainta acestei Episcopii până la 15 Aug. crt.

Oradea, Șed. Cons. din 28 Iulie 1938.

No. 2797/1938.

Colecta pentru A. G. R. U.

Comunicăm, că prin hotărârea luată în conferința episcopescă din 9 Iunie crt., colecta pentru AGRU de aci încolo nu se va mai face în ziua de 6 Decembrie, ci în Dumineca III din Sf. Paresimi, când se ține și ziua Presei.

Sumele incurse din această colectă cu indicația »colectă pentru AGRU« se vor trimite Ordinariatului, care le va transpune Comitetului Central spre a le împărți după necesitate între AGRU și între presă, care activează tot sub auspiciile AGRU-lui.

Oradea, 28 Iulie 1938.

No. 2488/1938.

Constituirea forurilor protopopești.

Intru executarea Decretului IV al Sinodului diecezan din 14-15 Ianuarie 1938, prin care s'a hotărât ca pentru judecarea cauzelor matrimoniale și bisericești civile să se introducă și în Dieceza Noastră forurile protopopești ca foruri delegate de I. instanță prevăzute de Conc. Prov. I. Tit. X. Cap. II. și Conc. Prov. II. Tit. IV. § 50, — constituim următoarele foruri protopopești :

I. Protopopiatul central :

Președinte : Rev.-mul Gheorghe Maior, protopop districtual.

Asesori : M. On. Victor Ternovan paroh în Cihei. M. On. Adrian Muntean paroh în Borod, M. On. Iosif Nistor paroh în Salonta și On. Romul Mihalca adm. par. în Girișul de Criș.

Asesori supleanți : M. On. Gheorehe Bone paroh în Vadul Carol II. și On. Mihai Boca paroh în Episcopia Bihorului.

Defensor : M. On. Dr. Paul Lauran paroh în Groși.

Fisc : On. Augustin Olah adm. par. în Nojorid.

Notar : On. Virgil Muntean adm. par. în Oradea-Grădini.

II. Protopopiatul Beiușului :

Președinte : Rev.-mul Dr. Valeriu Hetco, protopop districtual.

Asesori : On. Corneliu Marian adm. par. în Rogoz, On. Victor Ghergariu adm. par. în Holod, On. Ioan Lădan adm. par. în Drăgești și On. Iosif Iacob adm. par. în Gruilung.

Asesori supleanți : On. Adrian Boșca adm. par. în Petrani și On. Alexandru Ciurdariu adm. par. în Vintire.

Defensor și fisc : On. Aurel Ilușiu paroh în Finiș.

Notar : On. Gheorghe Oros adm. par. în Delani.

III. Protopopiatul Marghitei :

Președinte : Rev.-mul Antoniu Bălibanu protopop districtual.

Asesori : M. On. Teodor Lazin paroh în Sfârnaș, On. Gheorghe Moodi paroh în Cheș, On. Aurel Lazar adm. par. în Chioag și M. On. Demetriu Hălmăjanu paroh în Ciutelec.

Asesori supleanți : On. Romul Mădăras adm. par. în Cenaloș și On. Nicolae Cristea adm. par. în Sărsig.

Defensor : On. Coriolan Manu paroh în Abrămuș.

Fisc : On. Alexandru Terdic adm. par. în Petreu.

Notar : On. Roman Nemeș adm. par. în Suplacul de Bărcău.

IV. Protopopiatul Careilor :

Președinte : Rev.-mul Alexandru Gera, protopop districtual.

Asesori : M. On. Ioan Lobonțiu paroh II. în Carei, M. On. Corneliu Dărăbanth paroh în Arded, M. On. Vasile Pop paroh în Mădăras și On. Ignatie Chirvaiu paroh în Amați.

Asesori supleanți : On. Coriolan Pop adm. par. în Lucăceni și On. Demetriu Tămaș adm. par. Mofitul Mic.

Defensor : On. Vasile Terdic paroh III. în Carei.

Fisc : M. On. Ilarie Gael paroh în Craidorolț.

Notar : On. Vasile Șuta adm. par. în Căpleni.

V. Protopopiatul Ierului :

Președinte : M. On. Traian Mihalca, administrator of. protopopesec.

Asesori : M. On. Florian Selăgian paroh în Pișcolt, M. On. Iosif Pataky paroh I. în Sanislău, M. On. Cornel Abrudan paroh în Resighea și On. Emil Pereni paroh în Valea lui Mihai.

Asesori supleanți : On. Coriolan Ternovan paroh în Adoni și On. Gheorghe Hubic paroh I. în Vașad.

Defensor : On. Eugen Genț paroh în Curtuișeni.

Fisc : On. Alexandru Nistor adm. par. în Șilindru.

Notar : On. Aurel Ghiulai adm. par. în Galoșpetreu.

VI. Protopopiatul Tășnadului :

Președinte : M. On. Alexandru Mihașiu, protopop districtual.

Asesori : M. On. Nicolae Iuhas paroh în Satu-Mic, On. Teodor Vaida paroh în Sărăuad, On. Flaviu Serbac paroh în Pir și On. Augustin Egri adm. par. în Căuș.

Asesori supleanți : On. Ioan Pereni paroh în Cehal și On. Cornel Lăpădatu adm. par. în Ghiorolț.

Defensor și fisc : On. Gheorghe Roșianu adm. par. în Hotoan.

Notar : M. On. Florian Găvrilașiu paroh în Santău.

VII. Protopopiatul Șimleului :

Președinte : Rev.-mul Petru Cupcea protopop districtual.

Asesori : On. Romul Erdeli adm. par. în Cehei, On. Emil Pop paroh în Măieriște, On. Vasile Pop paroh în Valcăul de Jos și On. Virgil Sima paroh în Pericei.

Asesori supleanți : On. Gheorghe Șinca adm. par. în Criștelec și On. Simeon Manu adm. par. în Bădăcin.

Defensor și fisc : On. Vasile Moody paroh II. în Șimleu.

Notar : On. Virgil Moldovan adm. par. în Nușfalău.

VIII. Protopopiatul Supurului :

Președinte : M. On. Valentin Coposu adm. of. protopopesec.

Asesori : M. On. Ioan Ternovan paroh în Unimăt, M. On. Ioan Talos paroh în Giurtelec, M. On. Ioan Trufașiu paroh în Acăș și On. Augustin Moldovan paroh în Mălădia.

Asesori supleanți : On. Teodor Pilca adm. par.

în Supurul de Sus și On. Gheorghe Chișiu adm. par. în Bicaz.

Defensor : M. On. Leontin Ciula paroh în Beltiug.

Fisc : O. Ioan Filip paroh în Corund.

Notar : On Iuliu Pinteș adm. par. în Derșida.

IX. Protopopiatul Zălăului :

Președinte : M. On. Aurel Ghilea, protopop districtual.

Asesor : M. On. Alimpiu Filip paroh în Peceiu, M. On. Valentin Sima paroh în Vârșolț, M. On. Alexandru Cădar paroh în Crasna și On. Grigorie Balota adm. par. în Crișeni.

Asesori supleanți : On. Victor Criste paroh în Crasna și On. Alexandru Pocol paroh în Hereclean.

Defensor : On. Iuliu Cheresteșiu paroh în Zălau-Ortelec.

Fisc : On. Gavril Pop adm. par. în Cățalușa.

Notar : On. Liviu Trușășiu adm. par. în Zălau II.

Președinții, asesorii, atât ordinari cât și supleanți, defensorii, precum și cei numiți la funcțiunile de fisc și notar, la începutul primei ședințe vor depune jurământul după următorul formular :

Eu jur pe un Dumnezeu adevărat, Tatăl și Fiul și Spiritul Sfânt, Preacurata Vergură Maria, pe Sf. Evanghelie și Sf. Cruce, că în calitatea mea de Președinte (asesor ordinar sau asesor supleant, defensor, fisc, notar) al acestui For protopopesc, precum în ședințele publice, așa și în consfăturile particulare, delăturând toate interesele vremelnice, părerea mea și votul meu îl voi da precum voiește Dumnezeu, dreptatea, legile și canoanele. La ședințele Forului protopopesc de cumva nu voi fi împiedecat prin ceva cauză cuviincioasă, totdeauna mă voi prezenta, actele mie încredințate le voi trata cu credință, dreptate și siguranță, iară secretele strict le voi păstra.

Că toate acestea le voi împlini, promit și jur : așa să-mi ajute Dumnezeu, Sfânta Evanghelie și Sfânta Cruce. Amin.

ss.

In fața noastră :

.
.

Oradea, Șed. Cons. din 14 Mai 1937.

No. 3230/1938.

Sprrijinirea campaniei sanitare.

În urma adresei On. Minister al Cultelor cu No. 32376—1938 invităm Ven. Cler, ca să sprijine acțiunea întreprinsă de Ministerul Sănătății prin campania sanitară ce se organizează pe întreaga Țară cu începere dela 1 Aug. crt. și are menirea să amelioreze situația sanitară rurală în toate domeniile.

Oradea, 29 Iulie 1938.

No. 3039/1938.

Funcționarea coloniilor taberilor de vară.

La dorința On. Minister al Cultelor, pentru orientarea Ven. Cler diecezan, publicăm mai jos adresa Străjei Țării cu No. 18632, cu privire la coloniile și taberile de vară ale tineretului :

Copie de adresa No. 18632 a Străjei Țării înregistrat la No. 27538/938 către Ministerul Cultelor și Artelor.

„Avem onoare a vă aduce la cunoștință că, în conformitate cu Legea și Regulamentul „Străjei Țării”, coloniile și taberile cu tineret între 7—18 ani băieți și 7—21 ani fete, sunt supuse controlului și îndrumării acestei instituții.

Față de cele de mai sus, socotim necesar să vă rugăm să binevoiiți a dispune să se comunice tuturor organelor Dvs. în subordine, care ar fi în situația de a organiza colonii și tabere, că trebuie să aibă autorizația scrisă de funcționare, eliberată de „Straja Țării”, care se dă, respectându-se următoarele condițiuni :

1. Toți participanții să fie de același sex. Nu se admit tabere sau colonii mixte.

2. Să nu se desfășoare în colonie vreo activitate tendințioasă.

3. Să fie asigurat controlul și asistența medicală printr'un serviciu medical, care va îngriji și răspunde de buna stare sanitară a coloniei.

4. Pavilionul Național să fie conform prescripțiilor Regulamentului special (catargul cel puțin 10 m. maximum 20 m. înălțime, iar Pavilionul va avea dimensiunile 1,25/2,50 m. crescând în raport cu înălțimea catargului). Nu se admite nici un alt Pavilion.

5. Să aibă un comandant străjer care va avea în grijă executarea programului străjeresc. Acest comandant poate fi propus de instituția organizatoare, dar el trebuie să fie autorizat special de „Straja Țării”. În cazul când autoritatea organizatoare n'are nicio propunere, comandantul străjer va fi numit direct de „Straja Țării”. Comandantului străjer trebuie să i se asigure cel puțin transportul și întreținerea în bune condițiuni și în mod gratuit.

Odată cu cererea de autorizație, care trebuie să cuprindă datele de mai sus se va comunica și : numele conducătorului, localitatea unde va funcționa colonia, capacitatea localului, numărul și numele participanților.

În speranța unei bune aprecieri a trudei noastre, vă rugăm să primiți străjerescul

S Ă N Ă Ț A T E I

p. Comandantul „Străjii Țării” : Directorul îndrumării :
ss. Prof. Dr. St. Soltescu ss. Eug. Ighonșu
(L. S.)

P. conformitate :

E. Georgescu

Oradea, 8 Iulie 1938.

No. 2804/1938.

Săptămâna igienei.

Adresa On. Minister al Sănătății cu No. 23483—1938 o publicăm cu invitarea, ca preoții noștri să dea tot concursul lor la această acțiune atât de necesară pentru promovarea sănătății publice.

Copie după adresa Ministerului Sănătății No. 23482/938.

Domnule MINISTRU,

„Acest Departament a intensificat în ultimul timp măsurile

în vederea propagandei în mediul rural pentru igiena individuală și pentru salubritatea locuințelor. Printre aceste măsuri, Ministerul a instituit în Basarabia cu ajutorul tuturor organelor aparținând Instituțiilor de Stat, o „săptămână a curățeniei“, care a dat cele mai bune rezultate, atât pentru combaterea Tifosului Exantematic ce a bătuit în acest an, cât și în genere pentru promovarea sănătății publice.

Având în vedere aceste bune rezultate, Ministerul intenționează a legifera „săptămâna igienei“, care ar urma să se execute sistematic și cu caracter obligatoriu în toată țara de 2 ori pe an.

Pentru a se obține rezultate cât mai complete în sensul

celor mai sus expuse, avem onoare a vă ruga, Domnule Ministru, să binevoiți a da dispozițiuni ca, atât în cadrul „săptămânei igienei“ ce se va fixa în diferitele părți din țară, cât și în cadrul activității zilnice desfășurate în localitățile respective, toți preoții din țară și mai ales acei ce activează în mediul rural să colaboreze activ cu organele noastre sanitare, îmbrățișând în activitatea lor problemele igienico-sanitare, cari sunt specifice localității și populațiunii locale.

Ministru,
(ss) *Indescifrabil*

Directorul sănătății,
(ss) *Indescifrabil*

P. conformitate,
Indescifrabil

Doliul credincioșilor noștri pentru M. S. Regina Maria

Doliul orașului Oradea pentru M. Sa Regina Maria a fost într'adevăr impresionant și ceea ce a dat simțire acestui doliu a fost spontaneitatea cu care cetățenii l'au îmbrăcat și l'au trăit. Statuia M. S. Regina Maria din piața cu acelaș nume a fost țintă de adevărat pelerinaj sufletesc național. S'au dus flori multe, coroane scumpe, dar mai fumos decât orice prinos de flori și de paradă a fost imnul de preamărire ce s'a înălțat de pe buzele tuturor pentru virtuțile de regină ale răposatei. Cât timp a ținut doliul piața Unirii și piața Regina Maria au fost mereu populate cu lumea tristă care comenta pierderea ireperabilă a celei mai mari regine a Românilor. În seara zilei de 24 Iulie durerea se vedea zugrăvită și mai adânc pe fețele tuturor, iar hainele de culoare închisă, lacrimile ce licăreau în privirile tuturor dovedeau aspectul unei adevărate solemnități de înmormântare. Distanțele par'că dispăruseră și toți se aflau în jurul rămașișelor pământești cari își așteptau coborîrea în locașul de odihnă. Numai așa ne putem explica pătrunderea adâncă cu care credincioșii noștri români uniți din Oradea și din eparhia întreagă, au luat parte în număr așa de impresionant la actele de pomenire pe care Biserica noastră, atașată cu nestrămutată credință față de tron și de dinastie, le-a orânduit cu această ocazie.

Duminecă, 24 Iulie, după sfânta Liturghie, în frunte cu clerul, credincioșii au depus o frumoasă coroană la statuia Regelui Ferdinand, iar alta la statuia Reginei Maria. Seara la orele 17'30 catedrala noastră a luat apoi aspectul unei solemnități într'adevăr regale. Lume multă, multă, ca în Vinerea Mare. Tristețea de pe fețele tuturor arăta că o durere neobicinuită îi aduna în sfântul locaș. Soborul de 10 preoți, în frunte cu II. Sa Dr. Gheorghe Miculaș, Vicarul general episcopesc, în odăjdii rituale, înșirat înaintea iconostasului, cântând vecnica pomenire a celei mai bune regine a șters lacrimi de emoție sinceră, [cari erau tributul celei mai curate rugăciuni ce se aduce lui Dumnezeu pentru odihna marelui suflet plecat în veșnicie.

Cu acest prilej Păr. Ion Gârleanu a elogiat persoana marelui Regine rostind următoarea cuvântare:

Intristați Frații Români!

Ascensiunea triumfală a Neamului Românesc, ajunsă în albastrul cimentării definitive e întreruptă, azi, de un nou și zăbranic. Hora entuziasmului creator de simfirie și de muncă rodnică, încinsă pe realitatea înfiripării *Visului* secular de stăpâni între Nistru și Tisa, între Dunăre și Hotin se domolește pe neașteptate, într'o cadență lugubră. Imnul realizărilor nemuritoare și al afirmării vitalității noastre își înceală ritmul sărbătoresc ca sub părăsirea de puteri a conducătorului maestru. Bătrâni, tineri și copii, întreaga vieață românească, obișnuită atât de mult, dela unire încoace cu biruința și sărbătoarea, mai ales acum, când viguroasă ca niciodată, își intonă victoria deplină, în simfonia aniversării de 20 ani, dela vitalul act dela Alba Iulia, e obligată la doliu neasemănat. Mai sângeră încă rana, în urma pierderii Regelui făuritor al celei mai mari bucurii românești, Viteazul Ferdinand, și toată simfiriea românească se pregătea la pioasa pomenire anuală, în ziua marelui Proroc Ilie Tesviteanul, care acum 11 ani ni-l luase în carul lui de foc, spre bolțile țării și iată, că mâna crispată a morții rupe firul celei mai scumpe vieți de Regină, pleacă capul celei mai reprezentative purtătoare de coroană. Regina Maria la porunca Împăratului Împăraților, în vârstă de 63 ani pleacă dintre noi atinsă de năpraznicul act al morții, care nu se uită în fața nimănu, nu cruță pe nimeni dintre cei zidiți din pământ. „*Hotârît ti este omulul să moară*“ zice Apostolul, iară Prorocul văzând prăpădul acestei legi, zice în cântarea bisericască, „*oare cine este împăratul, sau ostașul, sau bogatul, sau săracul?*“ În fața acestei neașteptate lovituri, Regatul României care și-a luat drept deviză „*Nihil sine Deo*“, șovăește și se pleacă cu smerenie, sub povoara durerii neșarmurite, ce se vadește în dangățul lung de clopote, în tropare triste de înmormântare, ce stăruie în văzduhul cernit, în vântul care flutură steagurile îndoliate pretindeni.

Neamul cel mare românesc plânge lacrimi de durere ne mai simțite, pentru pierderea ireparabilă și prea timpurie a Reginei care a întruchipat atât de strălucit puterea și iubirea, înțelepciunea și mila,

duoșia și maiestatea. Își plânge Neamul Românesc, Regina, care, cu o energie răsbătătoare s'a identificat cu interesele și destinele lui de totdeauna.

Plânge augustul ei Fiu, Regele Carol II, care domnind glorios azi pe Tronul României Mari știe, că la înfăptuirea ei, Regina Maria, mama lui a avut suverana parte alături de Regele Ferdinand.

Plânge augusta Familie Regală. În ceasul acesta de supremă durere, simte ca niciodată, că este viața din viața ei, suflet din sufletul ei mare, cât Neamul Românesc.

Plâng văile mănoase în suspinul isvoarelor cristaline. Plânge Dunărea albastră în valurile spumegânde, plânge marea furtunoasă care n'a găsit în nici o inimă românească o mai largă înțelegere și o dragoste mai sinceră, ca în aceasta fiică a Albionului răsădită în grădina Dinastiei noastre. Plâng munții stâncoși în freamătul brazilor și stejărilor seculari. Plâng câmpiile mănoase în belșugul binecuvântat al verii. Plâng crinii, iubiții crini, plâng florile toate, plâng pâna și spinii, și ei s'au simțit iubiți împreună cu toate cele ce le cuprinde pământul românesc, de Crăiasa visătoare de vise fericitoare de neam, de Domnița făuritoare de hotare istorice, de Zâna purtătoare de biruință, de Mama alinătoare de suferințe, de Regina sămănătoare de vitejii.

Istoria va vorbi de multe regine, dar Regină între regine, Regina bucuriilor așteptate de veacuri, Regina închiegării epopeei de înviere veșnică între popoare, a Românilor, va rămâne pururi Regina Maria. Căci Regina Maria a înțeles chemarea vitejească a sângelui românesc, ca o crăiasă din povesti și ca Ileana Cosânzeana, venită de departe, s'a legat prin farmec irezistibil de tot ce acest neam avea mai scump și mare pentru a-l da istoriei neperitoare a lumii. »*Tara mea*«, »*Dela inima mea la inima lor*«, pagini de lirism fără seamă în slovă românească scrisă, arată până unde se poate ridica sub albastrul cerului românesc, un suflet de regină măeastră a condeii și a penelului care se vede ajuns la timpul, când: *România trăia prin el și el prin România*. De aceea nici o mirare, că Regina Maria, cu pătrundere profetică a îmbrăcat zale de arhanghel puternic, atunci când clipa hotărâtoare a istoriei sosise: »*Am venit în țară foarte tină, ne spune ea și am devenit una cu voi toți. Am avut dela început viziunea României Mari, am purtat-o în inima mea, și am luptat pentru împlinirea ei*«. Și ce luptă eroică! Regina aceasta trecut prin calvarul tuturor încercărilor a scris acele 3 volume de înșiruire de lupte mici și mari: »*Viața mea*«. A luptat puternic pentru intrarea în război alături de aliați și mai ales a susținut cu vitejie credința în biruința supremă chiar și atunci când alții șovăiau. Trâmbiță de aur, a vorbit regește, Condeiu de aur a scris regește, despre isbânda viitoare și știind că nimic n'ar fi sămănat vitejie legendară cum ne-au arătat Mărășeștii și Oituzul ca însași prezența ei în mijlocul ostașilor, Regina Maria cu inima sângărândă, în urma morții prințului Mircea a plecat pe front, în mijlocul miilor de primejdii, sfidând moartea albă chiar a tifosului exantematic, sămănând mereu în tranșeele umede, dela soldat la soldat, în ambulanțele improvizate și în spitalele de pretutindeni, dela pat la pat, curaj și biruință. Cu ce duoșie nu povestesc azi plângând veteranii soldați înbărbătați, răniții pansați și mângâiați, de aceste vizite regești cu da-

ruri multe și vorbe scumpe cari întăreau credința în victoria finală. S'a făcut Soră surorilor de caritate, le-a sprijinit, le-a ajutat și le-a iubit, pentru că ajutau pe soldați la recăpătarea puterilor spre biruința supremă. Am văzut-o chiar întovărășind la mormânt, în costum de Soră de caritate trupul neînsuflețit al călugăriței Pucci, sora iubită care își jertfise vieța-i de crin, pentru Regina iubită a tuturor Românilor și a sa, dobândindu-i dela Dumnezeu astfel puteri noi de iertă și de vitejie. Iar pentru ca să lumineze gândurile ostașilor îngrijorați despre cei de acasă s'a dus prin ambulanțele *Crucea Roșie* pe care ea a întemeiat-o. Regina Maria a dus ajutor celor umili, și Ea, Regină mamă a șase copii, a luat în brațe pruncii ostașilor de pe front, le-a șters lacrimile i-a îmbrăcat i-a încălzit văzând întrânșii țara liberă și mare de mâine. Astfel *Mama răniților* din spitale devenea: *Mama orfanilor* de pretutindeni, Ingerul de pază al văduvelor rămase fără sprijin. Moldova, întreagă și mai ales lașii refugului vor vorbi veacurilor viitoare de crucele și de surâsul divin al Reginei făuritoare de inimi oțelite. În timpul acela devine chiar Regina mamă a tuturor copiilor suferinzi și săraci prin providențiala societatea »*Principele Mircea*«, care moștenește și cea din urmă scrisoare, trimisă nu de mult în țară, pentru ajutorarea celor mici.

Dreptatea dumnezească consacră, în sfârșit dreptatea istorică a României, între popoarele biruitoare, Regina Mare, care împărtășise cu suflet de mucenică suferințele războiului, ia parte la triumful intrării în București, în fruntea armatelor victorioase.

Pentru consacrarea definitivă a noii hotare pornește apoi ca o figură legendară și spre Ardeal, cu aureolă de Impărăteasă a tuturor Românilor. Ardealul românesc n'a avut în istoria lui seculară vizită mai sărbătorească, Pașii ei l'au legat definitiv și au cimentat alipirea liberă de țara mamă, care-l aștepta de veacuri. Surâsul ei a semănat norocul și avântul, pentru zilele epocale ce au urmat. Lacrimile bucuriei delirante au spălat pe acele ale robiei seculare și s'a încins atunci valvătaia simțirii românești, ca niciodată, conștientă de drepturi veșnice și datorii de neînlăturat în eternizarea gloriei trăite.

Momente neuitate din acest delir de românism nou cuceritor a trăit și Oradea noastră. În special ne aducem aminte azi, cu lacrimi în ochi, de ziua de 23 Mai 1919, când Mama tuturor Românilor, în tovarășia suveranului liberator Ferdinand, au luat parte la slujba dumnezească din această catedrală, apoi în palatul nostru episcopal, unde perechea regală fusese găzduită, au primit și omagiul special al Bisericii române unite, care a văzut prin această favoare o răsplată pentru lupta seculară de desrobire a graiului, a sângelui și a gleei românești, depusă de dânsa cu bărbăție romană.

Și drumuri de diplomată incomparabilă numai ea știe câte a făcut pela prietenii noastre de aproape și de departe, însă acela făcut în America rămâne triumful diplomației române, făuritoare de durabile prefinii în favoarea României Mari. De aceia mai toate țările plâng cu noi.

Intristați Frați Români! În acest moment la Curtea de Argeș, se sigilează în durerea unui neam întreg, mormântul Reginei, care va dormi alături de Ferdinand cel leal somnul tihnei de veci. »*Vreau să mor între fiii mei*« așa a zis ea, și dorința i s'a împlinit. Pământul trudei ei, pământul scaldat în iubirea ei, pământul

răscumpărat cu sufletul ei, se poate oare să nu-i dea cea mai glorioasă odihnă? Căci figura Reginei tuturor Românilor, de azi, începe să trăiască adevărata nemurire a istoriei. Personalitatea ei unică, azi începe să se contureze în toată strălucirea ei împărătească și epocală. Să-i sorbim, Frați Români, chipul de Crăiasă biruitoarea în amintirea noastră. Să-i rostim numele de Mamă dătătoare de destiniuri veșnice, cu emoție de fii recunoscători. Să rămânem credincioși tronului nebiruit, pe care l-a înălțat la atâta slavă cu suflet de arhanghel puternic. Mai pre sus de toate să dovedim, ca niciodată, devotament și supunere augustului să fiu: Regele Carol II. în aceste clipe grele,

de despărțire, prin credința noastră vie în rugăciuni fierbinți, pe care să le facem pentru odihna truditului suflet al Reginei repausate, în luptă mereu, pentru o Românie Mare și glorioasă, fericită și veșnică; pentru sufletul mereu muncit de răspunderea coroanei, pe care a purtat-o cu demnitate unică, pentru ca Acea, care a cerut dela Dumnezeu darul: *să înfrunte orice soartă, să învingă orice temere, să străbată orice furtună*, să ajungă în sfârșit în împărăția cerului, unde nu este durere nici suspinare, nici întristare, ci viață fără de sfârșit. Dormi în pace, Regină a luminii. Tu vei fi simbolul glorios al României Mari! Noi te vom iubi în veci. Amin.

Serbări la școlile din Beiuș

Vechea cetate de cultură românească, Beiușul ridicat la renume în istoria deșteptării noastre naționale, prin sîrguința și mărinimia arhierilor români uniți din Oradea, de praznicul S. Prooroc Ilie a trăit clipe înălțătoare, ca'a vremuri vechi de realizări mărețe. În secolul vitezei și al materialismului, când idealurile șublime și desinteresate sunt înlocuite cu dorința și setea de a lua dela vieță cât mai multe plăceri, pe cari ea poate să le ofere, și când nestabilitatea zilelor și răutatea oamenilor vreau să zădărnicească operele mari, Beiușul, cu ochii împaianjiniți de emoție, vede consfințirea alor două idealuri sublime prin punerea pietrii fundamentele a aripiei noi a liceului de băieți și a clădirii celei noi a liceului de fete.

În ziua pomenită I. P. S. Sa episcopul eparhial, Valeriu Traian Frențiu, încunjurat de un săbor de preoți, din care fac parte M. On. Victor Popoviciu, Păr. Ion Gârleanu, Păr. Ion Suciu, On. Ion Matei, Păr. Augustin Ciungan și Coriolan Tămăian, aceștia din urmă ca Diaconi, în cadrele liturghiei arhieriești, hirotonește întru preoți pe clericii **Francisc Pall și Ioan Silaghi**, absolvenți ai Academiei teologice din Oradea. Predica ocazională o ține Păr. Ioan Suciu din Blaj. În cuvinte mișcătoare arată necesitatea, importanța și demnitatea preoției care întrece cu mult orice demnitate omenească. Răspunsurile le-a dat corul teologilor, din Oradea, cari din bunăvoința și generositatea I. P. S. Sale Episcopului petrec o parte a vacanțelor de vară la Beiuș, trezind în toți cei de față adânci sentimente de evlavie, mai ales prin cântările „Tu ești preot” de V. Franz și prin frumoasa compoziție ocazională „Vrednic este” a Păr. Mihai Bruchental.

La sfârșitul Liturghiei se trece în procesiune la bătrânul liceu de băieți „Samuil Vulcan”, căruia generositatea Arhierelui Patron i-a adăugat o nouă aripă, reclamată de necesitățile noi și de numărul mare al elevilor ce alegă din toate părțile țării la acest vechiu și încercat așezământ de cultură creștinească și românească. După semnarea documentului,

I. P. S. Sa oficiază slujba sfințirii pietrii de temelie și așează documentul la temelia noului edificiu. Apoi în sunetul dangătului de clopote și în cântări de imnuri religioase procesiunea se îndreaptă spre celalalt Institut de creștere, liceul de fete, ctitoria lui Mihail Pavel, la umbra căruia și-au primit creșterea atâtea vrednice românce, cari prin jertfele lor, poate neștiute de nimeni, au contribuit în măsură atât de largă la făurirea României Mari, azi devenit și el neîncăpător. Alături de vechiul Institut, care de aci înainte va deservi numai nevoile Internatului, se va ridica, din dărnicia și jertfele I. P. S. Sale episcopului Valeriu Traian Frențiu, noua și somptuoasă clădire a liceului de fete. Cu acelaș ceremonial ca la liceul de băieți, se oficiază și aici punerea pietrii fundamentale apoi procesiunea se înapoiază la biserica parohială.

La masa dată în onoarea I. P. S. Sale și a noilor hirotoniți, la Seminariul teologic, în Internatul Paveltan de băieți, iau parte toți preoții concelebranți.

Fără sgomot și reclamă, în tăcere, care este temelie lucrurilor mari, aproape neluat în seamă, Beiușul, una dintre puținele citadele vechi ale românismului, își lărgește în felul acesta posibilitățile de a aduce servicii desinteresate și curate Bisericii și Neamului, care i-a fost și îi este idealul și temelul existenței.

Către M. On. Preoți.

Părinte,

În vederea organizării unitare a corurilor bisericesti din dieceza noastră Vă rog binevoii cât mai grabnic să mă avizați că: 1. Aveți în funcțiune cor bisericesc? 2. Dacă n'aveți: s'ar putea oare înființa? 3. Cari sunt piedicile, că nu s'a întiiințat ori nu se poate înființa? 4. Cu ce mijloace susțineți corul? 5. Aveți instructor și dirijor destoinic? 6. Este asigurat nivelul moral prin supraveghere serioasă? 7. Aveți în comună tînăr înzestrat cu talent special muzical? (numele, situația, vârsta). Avizați pe: prof. Fr. Hubic Oradea, str. Pasteur 17.

Pelerinajul de Sfânta Mărie Mare Drăgești 15 August.

FRAȚI CREȘTINI.

În toiu l muncii de vară, când mai mult de cât jumătate din rodul muncii e asiguraf, o clipă de reculegere, o zi de rugăciune e o ade-vărată binecuvântare. Pelerinajul la Drăgești ne dă cel mai bun prilej pentru a ne împăr-tăși de dânsă. 15 August e timpul pelerinaju-lui marian la Drăgești și s'a ținut cu solem-nitate în fiecare an.

Către Precurata și Sfântul Anton a avut o foarte duiosă evlavie. O știa „poarta ceru-lui“ o știa „ajutorul creștinilor“ și de aceea îndemna în cuvântările sale cele pline de avânt, pe toți la cinstirea Preacuratei. A avut fericirea chiar de a o vedea într'o mare de strălucire, încă fiind el în viață și a primit și din gura ei asigurarea că ea fusese ridicată și cu trupul la cer îndată după sfânta ei adormire și încoronată drept Regină a cerului.

Pelerinajul la sanctuarul Sfântului Anton din Drăgești dela 15 August ne aduce aminte de acest mare mister atât de slăvit pentru Maica lui Dumnezeu și ne arată în Sf. Anton pe unul dintre cei mai credincioși slujitori ai ei.

Să mergem deci la pelerinaj marian la Dră-gești. Pelerinajul va fi cea mai frumoasă în-cheiere a Paraclisului ce se ține în dieceza noastră zilnic în zilele postului Sfintei Mării. Slujbele frumoase, dela mânăstire, primirea sfin-telor taine, îndulgențele ce se capătă vor fi cea mai bună întărire sufletească și chezeșia de har și binecuvântare de mântuire.

Prin Sfântul Anton la Prea Curata! Iață cuvântul de ordine al pelerinajului marian dela Drăgești dela 15 August.

Să-l facem cu credință!

PS. Iață și Invoirea de la autoritățile în drept pentru pe'erinaj:

Prefectura Județului Bihor
Serviciul Cultural

Nr. 20631/1938.

Conținutul: Parohia rom. unită din comuna Drăgești, so-licită autorizație, pentru ținerea unui pelerinaj anual în zilele de 14 și 15 August a. c.

Noi, Prefectul Județului Bihor;

văzând cererea înaintată de către Parohia rom. unită din comuna Drăgești, în care solicită autorizație pentru ținerea unui pelerinaj, care va avea loc în ziua de 14 și 15 August crt., în comuna Drăgești;

văzând și raportul cu Nr. 1229/1938, al pretoreiui plășii Ceica și

potrivit dispozițiilor cuprinse în art. I din ordonanța Nr. I, a Comandamentului Corpului VI Armată.

A p r o b ă m :

ținerea unui pelerinaj, care va avea loc în ziua de 14 și 15 August crt., în comuna Drăgești.

Se incunoștințează:

1. Pretura plășii Ceica.
 2. Primăria comunei Drăgești.
 3. Postul de jandarmi Ceica.
 4. Parohia română unită Drăgești.
- Oradea, la 28 Iunie 1938.

p. Prefect:
A. Chirila

p. Subprefect:
Indescifrabll

Liceul român unit „Samuil Vulcan“ Beiuș

A V I Z

I. Cererile de înscriere, la liceul nostru, se vor înainta Direcțiunii până la data de 31 Aug. a. c. și vor fi însoțite de următoarele acte:

- a) Extractul de naștere,
- b) Actul de botez,
- c) Actul de revaccinare,
- d) Actul de cetățenie,
- e) Certificat școlar despre ultima clasă promovată.

Elevii cari vin în cl. I, vor prezenta și fișa pe-dagogică.

Cererile de înscriere cari nu vor fi prezentate în termenul arătat mai sus ca și cererile prezentate în termen, dar neînsoțite de toate actele cerute nu vor fi luate în considerare.

II. Examenul de admitere în cl. I se va ține în ziua de 3 Sept. a. c.

Examenul va consta din:

a) două probe scrise, una la limba română și una la aritmetică.

b) O probă de citire și gramatică.

Toate aceste probe vor fi de forța clasei a IV-a primară.

Taxa de examen este 80 lei.

III Examenele de corigență încep în ziua de 1 Septembrie la orele 8.

Taxa examenului de corigență este 100 lei de materie.

IV. Examenul de admitere în cl. V-a va începe în ziua de 5 Sept. în ordinea următoare:

5 Septembrie orele 8 examen scris la l. română. orele 3 d. m. examen scris la matematică.

6 Septembrie ora 8 începe examenul oral.

V. Examenele particulare și de diferență încep în ziua de 1 Septembrie orele 8.

VI. Cursurile încep în ziua de 9 Septembrie la orele 8 dimineața.

Direcțiunea.

Liceul român unit de fete Beiuș.**AVIZ ȘCOLAR.**

Lucrările de început de an se vor face după cum urmează:

În 2 Sept. examene de corigență. Taxa 100 lei de materie.

În 6 Sept examenul de admitere în cl. V-a. Taxa 150 lei.

În 5 Sept. Examenul de admitere (l. română și matem.) în cl. I, precedat de vizită medicală. Taxa 80 lei.

Cererile de înscriere la aceste examene timbrate legal, se vor înainta până în 31 August a. c.

Înscrierea definitivă a elevelor se va face în zilele de 5, 6, 7 Septembrie, pe baza unei cereri timbrate.

Elevetele cari cer pentru întâia oară înscrierea la școala noastră vor anexa la cerere următoarele acte: 1. Extras de naștere, 2. Act de botez, 3. Certificat de cetățenie, 4. Buletin de revaccinare, 5. Certificat școlar. Elevetele cari nu vor prezenta actele acestea, cerute de regulament, vor fi respinse.

Taxele școlare sunt 2100 lei. La înscriere se plătește 1000 lei, 500 lei la Crăciun, 500 lei la Paști. Elevetele repetente vor plăti încă o taxă de 500 lei la înscriere. De taxa de 600 lei nu poate fi scutită nici o elevă. Eventuale restanțe din anul școlar precedent, se plătesc înainte de înscriere. Fără achitarea integrală a restanțelor înscrierea nu se face.

Elevetele vor purta obligator uniformă în școală și afară de școală: șorț negru cu guleraș alb și bluză albă cu fustă albastru închis. E obligator încă costumul pentru gimnastică, costum pentru străjerie, halat alb pentru gospodărie și un șorț alb pentru lucru de mână. Toate acestea se vor confecționa după modelul dat de cancelaria școlii.

Paltoanele și pardesiurile pot fi numai de culoare albastru închis, tot așa și basca.

Pe lângă liceu funcționează Internatul Pavelian gr.-cat., pentru fete, unde se primesc eleve de toate confesiunile. Internatul este condus de surori călugărițe din ordinul francez, Assumpționist-Oblat. Pentru elevetele ortodoxe ale școlii încă funcționează un internat al Episcopiei ortodoxe din Oradea. Pentru informațiuni mai detaliate, părinții să se adreseze de-a dreptul Direcțiunii internatului respectiv.

Părinții nu-și pot plasa copilele în oraș ca eleve externe fără aprobarea Direcțiunii.

În clasa I-a a liceului pot fi înscrise numai elevetele cari la 1 Sept. au 10 ani împliniți și nu au mai mult de 13 ani. Direcțiunea poate da dispensă de maximum o jumătate de an.

Clasa VIII funcționează cu secția literară.

Cursurile încep la 9 Septemvrie 1938.

În fiecare clasă sunt încă locuri libere. Cererile de înscriere se vor înainta cât de curând. Elevetele gr. cat. cu media 9 fără dexterități, vor fi primite gratuit în Internatul Pavelian de fete.

Direcțiunea

Aviz

Cele două Licee Comerciale, de băieți și fete din Blaj, singurele școli confesionale de acest fel dela noi din țară, vor funcționa în anul școlar 1938/39 cu clasele I—III, și V—VIII. Amândouă aceste licee sunt prevăzute și cu internate. Mult onorații purtători ai oficiilor parohiale sunt rugați să binevoiască a îndemna pe credincioșii lor să-și înscrie copii cu preferire la aceste școli. Condițiile de primire se pot cere dela direcțiunile respectivelor licee.

CRONICI

— **Exercițiile spirituale pentru femei.** Exercițiile spirituale pentru Doamnele române unite s'au ținut dela 30 Iunie la 4 Iulie a. c. în Institutul Surorilor Sdciale sub conducerea spirituală a neobositului Părinte Ion Gârleanu. Ele vor rămâne neuitate. Participantele au ascultat cu profundă evlavie sfaturile luminate ale Părintelui Predicator. Cu toată lipsa pronunțată a credincioaselor și arșița dogoritoare a zilelor de cuptor, cu inimi înviorate am adus prinos de rugăciuni la Preasfânta Inimă lui Isus. Să dea bunul Dumnezeu, ca ocaziile viitoare să întrunească sub flamura credinței toate sufletele chemate pentru ca toate să se bucure de roadele binefăcătoare și creațiile de noi energii spirituale ale acestor sfinte deprinderi. Harnicului nostru îndrumător îi mulțumim și-i exprimăm dorința vie să-l mai avem în mijlocul nostru devotat povățuitor.

G. C.

† **Card. Iuliu Serafini.** În 16 Iulie s'a stins din viață, la Roma, Cardinalul Iuliu Serafini, Prefectul S. Congregații a Conciliului. Avea 71 de ani. Odihnească în pace!

BIBLIOGRAFIE

— **Făcătorul de minuni: Sf. Anton de Padua.** Editura Mănăstirii Sf. Anton de Padua din Drăgești. Tip. Patria Oradea 1938. Prețul 10 Lei.

Părinții Franciscani, cari muncesc cu atâta râvnă și folos duhovnicesc pe teritoriul eparhiei noastre s'au îngrijit anul acesta ca mulțimea pelerinilor ce aleargă la mănăstirea Sf. Anton din Drăgești să aibă o carte călăuzitoare ce era reclamată de mult. Broșura mică dar bogată ca conținut, cuprinde, înafară de viața Făcătorului de minuni, Rugăciuni pentru treisprezece zile în cinstea Sf. Anton; Treisprezece Marți, Nouă Marți și alte multe rugăciuni întocmite după rânduiala bisericii noastre. Ea e folositoare intelectualilor și poporului deopotrivă.

— **D. Neda: Foc nestins** Retipărire din „Cultura Creștină”, Blaj. Tip. Seminarului teologic. Prețul 10 Lei.

În aproape 50 de pagini autorul, profesor la Academia teologică din Blaj, prezintă în formă plăcută și atrăgătoare „scurte notițe cu privire la cultul Preasfintei Inimi.” În realitate este un succint, dar elegant tratat teologic asupra acestui cult atât de puțin cunoscut în rândurile credincioșilor noștri. El va fi de mare folos mai ales păstorilor sufletești, cari trebuie să împământească și la noi această evlavie veche ca și creștinismul. În treacăt autorul foarte nimerit răspunde și la năzbâțiile debitate în cunoscuta lucrare: „Cultul Inimii lui Isus la catolici”, a unui cleric ortodox. E deci și oareșcare reparare onorabilă a atâtor eșiri pătimase și violente împotriva acestui semn al dragostei lui Isus pentru oameni. Cartea se recomandă dela sine.